

Alapkérdések
Krimináltaktika 2. (RKMTB02)
2021/2022-es tanév II. félév
Nappali munkarend, III. évfolyam

1. Határozza meg a helyszíni szemle fogalmát!

A helyszíni szemle eljárásjogi alakításokhoz kötött nyomozási cselekmény, amelynek során megfigyelik és rögzítik a helyszínen talált állapotot, helyzetet, körülményeket, továbbá felkutatják, megvizsgálják és olyan módon rögzítik a nyomokat, anyagmaradványokat, nyomhordozókat, egyéb elváltozásokat és mindezek összefüggéseit, hogy a szemle során feltárt és rögzített tények támpontot nyújtsanak a nyomozáshoz, és az eljárás során bizonyítékként felhasználhatók legyenek.

2. Ismertesse a helyszíni szemle jelentőségét!

- a szemle során beszerzett adatok támpontot nyújtanak a nyomozáshoz (kriminalisztikai főkérdések megválaszolása, verziók felállítása);
- a szemle eredményeit bizonyítékként lehet felhasználni az eljárásban;
- az ügyben felmerült egyéb bizonyítékokat a szemle eredményei révén ellenőrizni lehet.

3. Sorolja fel a helyszíni szemle jellemzőit!

- halaszthatatlan;
- összetett;
- helyettesíthetetlen;
- irreverzibilis.

4. Határozza meg a helyszín fogalmát és sorolja fel a fajtáit!

Fogalma: Helyszínen értjük azt a helyet, ahol a feltételezett bűncselekményt elkövették, avagy ahol a bűncselekmény részét alkotó vagy azzal összefüggő egyéb rész-cselekmény, esemény stb. bekövetkezett. (Helyszín mindaz a hely, ahol a nyomozás szempontjából jelentős esemény, cselekmény zajlott le.)

Fajtái:

- eredeti;
- megváltoztatott;
- koholt (beállított)
- többes (tagolt);
- „mozgó”;
- „élő”;
- zárt – nyílt;
- (veszélyes – veszélytelen)

5. Sorolja fel a helyszíni szemle területfelosztási módszerének két alaptípusát és ismertesse röviden a lényegüket!

A spirális módszer lényege az, hogy a megszemlélendő területet valamely előre meghatározott pontból kiindulva spirálvonal alakjának megfelelő haladási irány szerint veszik szemügyre. Attól függően, hogy a kiindulási pont a spirál középpontja vagy végpontja, kifelé haladó (centrifugális) illetve befelé haladó (centripetális) módszert különböztetünk meg.

A szektoros módszer a nyílt és a zárt helyszínek esetében egyaránt alkalmazható. E módszer lényege, hogy a helyszínt természetes vagy mesterséges határok figyelembevételével részekre osztják és ez egyes részeket egymást követően szemlélik meg.

6. Mi a helyszíni szemle szubjektív módszereinek az alap gondolata és melyek a fajtái?

A szubjektív módszerek alap gondolata az, hogy a szemlét a szituációból adódó logikai összefüggések szerint végezzék.

Fajtái:

- gondolati rekonstrukció
- információs lánc

7. Foglalja össze a statikus (összképrögzítő) szakasz lényegét!

A statikus szakasz feladata az összkép – a helyszín adott állapotának és összefüggéseinek – feltárása és rögzítése. Ekkor a szemletárgyakat nyugalmi állapotban vizsgáljuk és külső megjelenésüket, egymáshoz viszonyított helyzetüket, távolságukat, valamint a szabad szemmel látható nyomokat, anyagmaradványokat stb. elváltozást nem okozó módon (pl. leírással, fényképezéssel, lerajzolással) rögzítjük.

8. Foglalja össze a dinamikus (nyomkereső) szakasz lényegét!

A dinamikus szakasz a helyszín tervszerű, módszeres, alapos és szakszerű átvizsgálásából/átkutatásából és a megtalált elváltozások felkutatásából, rögzítéséből, csomagolásából áll. Ekkor a szemletárgyak vizsgálatára kerül sor, a nyugalmi (statikus) helyzetükből kimozdítva a megfelelő eljárások alkalmazásával.

9. Határozza meg a kutatás fogalmát és ismertesse a tárgyait!

A krimináltaktikában a kutatás a személyek, illetve dolgok előkerítése, megtalálása céljából a különböző objektumok átvizsgálására kidolgozott eljárások összefoglaló megnevezése.

A kutatás tárgya lehet élő személy, holttest, holttestrész, tárgyi bizonyítási eszköz (ideértve az elváltozásokat – nyomokat, anyagmaradványokat, a nyomhordozó tárgyakat), valamint bármely más dolog, amelyre az eljárás érdekében szükség lehet.

10. Ismertesse a kutatás céljait!

- bűncselekmény elkövetőjének elfogása
- bűncselekmény nyomainak felderítése
- bizonyítási eszköz megtalálása
- elkobozható, illetve vagyoneklobzás alá eső dolog megtalálása
- információs rendszer, illetve adathordozó átvizsgálása

11. Mire terjedhet ki a kutatás?

- lakás,
- egyéb helyiség,
- bekerített hely,
- jármű,
- információs rendszer,
- adathordozó.

12. Sorolja fel a felkészülés és a tervezés főbb szempontjait a házkutatás esetében!

- Mit kell keresni?
- Hol kell kutatni?
- Kinél, illetve kiknél kell kutatni?
- Mikor és milyen sorrendben kell a kutatást végrehajtani?
- Milyen elrejtési módokkal lehet számolni?
- Kik lesznek jelen a házkutatáson és mi lesz a feladatuk?
- Milyen technikai feltételeket kell biztosítani?
- Milyen egyéb körülményekkel kell számolni?

13. Határozza meg a motozás fogalmát!

A motozás bizonyítási eszköz vagy elkobozható, illetve vagyoneklobzás alá eső dolog megtalálására irányuló, vagyont érintő kényszerintézkedés, amely kiterjed a motozás alá vont személy ruházatára, testére, testüregére, a testén lévő tárgyakra, valamint a nála található bármely dologra.

14. Ismertesse, mit értünk „kettős nemi szabály” alatt a motozás esetében és a kivételeket a szabály alól!

Kettős nemi szabály:

A késedelmet nem tűrő eset kivételével a motozást csak a motozás alá vont személlyel azonos nemű személy végezheti, és a motozás során csak vele azonos nemű személy lehet jelen.

Kivételek:

- a testüregek átvizsgálását végző orvos,
- a vizsgálat során közreműködő egészségügyi dolgozó,
- a motozás alá vont személy által megjelölt nagykorú személy.

15. Ismertesse a gépjármű átkutatása során betartandó legfontosabb biztonsági rendszabályokat!

- A motor leállítása,
- a gépkocsiban tartózkodó személyek kiszállítása,
- a jármű azonosítása,
- a gépjárműnek vezetőjének és utasainak ellenőrzése a körözési nyilvántartásban.

16. Határozza meg a kikérdezés és a kihallgatás fogalmát!

Kikérdezés: Kérdésekkel irányított beszélgetés.

Kihallgatás: A személyek eljárásjogi szabályokhoz kötött kikérdezésének, a vallomás (nyilatkozat) beszerzésének módszere.

17. Mi a kihallgatás célja?

- megismerni a kihallgatott személy múltbeli releváns eseménnyel kapcsolatos emléknymait;
- megismerni a kihallgatottnak az ügyel, illetve a releváns kérdésekkel kapcsolatos álláspontját, véleményét;
- a kihallgatott által elmondottak szabályszerű rögzítése révén törvényes bizonyítási eszköz beszerzése.

18. Milyen kihallgatási szituációk vannak?

- teljes egészében vagy részben konfliktusmentes;
- konfliktusos;
- bizonytalan.

19. Milyen feladatokat foglal magában a kihallgatásra felkészülés?

- az ügy (addig keletkezett) iratainak alapos tanulmányozása;
- kihallgatandó személyiségének feltérképezése, esetleg korábbi ügyeinek vagy korábbi életének stb. figyelembe vételével;
- a kihallgatás céljának, a súlyponti kérdéseknek meghatározása;
- a részletinformációk elemzésére épülő kihallgatási terv (időzítés, környezet, jelenlévők, kérdések sorrendje, bizonyítékok felmutatása stb.) összeállítása.

20. Melyek a kihallgatás szakaszai?

- Bevezető szakasz;
- Vallomás összefüggő előadása;
- Kérdések feltétele;
- Befejező szakasz.

21. Melyek a kihallgatást befolyásoló tényezők?

- a kihallgatott személy eljárási státusza, érdekeltsége, hozzáállása;
- életkora, személyi körülményei;
- vallomásának jellege, tartalma;
- hányadszor, illetőleg milyen kihallgatási szituációban tesz vallomást;
- adott kihallgatás milyen célt szolgál;
- milyen lehetőség volt a felkészülésre.

22. Soroljon fel legalább nyolc kihallgatás-taktikai műfogást!

- bizonyítékok szakaszos feltárása;
- látszólag a mellékkörülményekre koncentráció;
- „lerohanás”;
- „legendák engedélyezése”;
- több bizonyíték látszatának keltése;
- bűntársak egymás ellen való kijátszása;
- erkölcsi magyarázatok nyújtása;
- bizalmaskodás a gyanúsítottal;
- tett súlyának kicsinyítése/eltúlzása;

- jogi előnyök hangsúlyozása;
- taktikai blöff.

23. Határozza meg a helyszíni kihallgatás fogalmát!

Az a krimináltaktikai módszer, amelynek keretében az előzetesen már kihallgatott személy, a vizsgált eseménnyel összefüggő

- helyeket, helyszíneket mutat meg;
- helyszíneket, helyzeteket rekonstruál;
- cselekményeket szemléletesen mutat be, miközben vallomást is tesz.

24. Melyek a helyszíni kihallgatás céljai?

- konfliktusmentes kihallgatási szituáció esetén elsősorban a vallomás pontosítása, kiegészítése, valamint a tévedésből eredő ellentmondások tisztázása, feloldása;
- bizonytalan kihallgatási szituáció esetén elsősorban a vallomás ellenőrzése, az ellentmondások tisztázása, feloldása;
- konfliktusos kihallgatási szituáció esetén elsősorban a hiányos, elnagyolt vallomás pontosítása, kiegészítése és annak dokumentálása; a valótlan (vagy annak tűnő) vallomásból eredő ellentmondások tisztázása, feloldása, avagy azok dokumentálása.

25. Fejtse ki röviden a helyszíni kihallgatás jelentőségét!

- a kihallgatott jobban visszaemlékezhet az esemény általa ismert mozzanataira, így korábbi vallomását kiegészítheti, pontosíthatja;
- megjelölhet olyan tényeket, amelyekről korábbi kihallgatása során nem tudott pontosan, tárgyyszerűen, megfoghatóan nyilatkozni;
- a vallomást tevő személy gondolati és motorikus (mozgási) emléknymoi élményszerűen jelenhetnek meg;
- olyan tények is „előbukkanhatnak”, amelyekről csak a vizsgált eseményben résztvevő, vagy azt észlelő személy tudhat („tanútudomás” vagy „tettetstudomás”);
- új tárgyi bizonyítási eszközök megtalálására kerülhet sor;
- a hatóság tagja közvetlenül megfigyelheti és rögzítheti a kihallgatott személy vallomásának, cselekvésének, viselkedésének és a helyszín körülményeinek összhangját vagy éppen ellentmondásait.

26. Sorolja fel, hogy a helyszíni kihallgatás lefolytatása során milyen főbb taktikai szempontokat kell figyelembe venni!

- a pszichológiai tényezőkre, valamint a vallomástevő személyes tulajdonságaira figyelemmel kell megtervezni, megszervezni és lefolytatni;
- biztosítani kell, hogy a vallomástevő önállóan, kezdeményezően és főként befolyásmentesen tevékenykedhessen;
- az emlékezés terén nem szabad irreális elvárásokat támasztani a vallomástevővel szemben;
- a kérdezés és a vallomástétel módjának a helyszíni kihallgatás sajátosságaihoz kell igazodnia;
- amennyiben több személlyel kell helyszíni kihallgatást lefolytatni, azt főszabály szerint külön-külön kell elvégezni, de taktikai szempontok indokolhatják az együttes végrehajtást.

27. Sorolja fel, hogy a helyszíni kihallgatás tervében mit kell szerepeltetni (a terv általános tartalma)!

- Rendelkezésre álló, elemzett, értékelt adatok
- Helyszíni kihallgatás célja
- Helyszíni kihallgatás fajtája (hely, helyszín megmutatása, cselekmény szemléletes bemutatása stb.) változata (pl. ki folytatja le, kivel: nyomozóhatóság, ügyészség, bíróság; gyanúsítottal, sértettel, tanúval)
- Helyszíni kihallgatás helye
- Helyszíni kihallgatás ideje;
- Helyszíni kihallgatás programja (forgatókönyvszerűen)
- Személyi feltételeki folytatja
- Tárgyi, technikai feltételek

28. Sorolja fel, melyek a helyszíni kihallgatás fajtái!

- Helyek, helyszínek megmutatása.
- Helyszínek, helyzetek rekonstruálása.
- Cselekményeinek szemléletes bemutatása.

29. Fejtse ki röviden, hogy helyszíni kihallgatás esetében mikor beszélhetünk „tettestudomásról”, illetve „tanústudomásról”!

Amikor annak keretében a vallomástevő olyan részleteket mond el, illetve mutat meg, amelyekről csak a vizsgált eseményben résztvevő, vagy azt észlelő személy tudhat.

30. Határozza meg a bizonyítási kísérlet fogalmát!

Eljárásjogi alakiséghez kötött nyomozási cselekmény, amelynek során az eljáró hatóság a feltételeket, releváns körülményeket biztosítva, mesterségesen, tervszerűen és módszeresen hozza létre azokat az eseményeket, jelenségeket, helyzeteket (stb.), amelyeket tanulmányozni kíván annak megállapítása végett, hogy azok meghatározott helyen, időben, módon, illetve körülmények között megtörténhettek-e, létrejöttek-e vagy sem.

31. Melyek a bizonyítási kísérlet előnyei?

- az esemény, jelenség a maga egészében, keletkezésében, lefolyásában tanulmányozható;
- empirikus (tapasztalati) ellenőrzés végezhető;
- az esemény alkotóelemeire, részeire bontva vizsgálható;
- a kísérletet (annak egyes mozzanatait) szükség esetén meg lehet ismételni;
- mindennek eredményeként (a teljesebb, gazdagabb információkból) megalapozottabb következtetés vonható le, új, objektív alapú ismeretek birtokába juthatunk.

32. Sorolja fel a bizonyítási kísérlet fajtáit!

- jelenségek észlelési lehetőségét vizsgáló bizonyítási kísérlet;
- cselekmények elkövetési lehetőségét vizsgáló bizonyítási kísérlet;
- esemény (vagy egyes részleteinek) lefolyását vizsgáló bizonyítási kísérlet;
- történések időtartamát vizsgáló bizonyítási kísérlet;
- ingerküszöböt, képességet vizsgáló bizonyítási kísérlet;
- elváltozásokat, nyomcsoportokat vizsgáló bizonyítási kísérlet.

33. Sorolja fel, mikor kell elállni a bizonyítási kísérlettől!

Amennyiben az:

- a bűncselekmény megismétlését jelentené;
- veszélyeztetné a résztvevők, közelben tartózkodók életét, testi épségét, egészségét, vagy sértené az állampolgárok becsületét, méltóságát, jogait;
- túlzottan költséges lenne;
- kimenetele ellenőrizhetetlen;
- jelentős károkozással járna;
- hosszadalmas előkészítést igényelne;
- avagy részvételük indokolt volna, de a sértett vonakodik, vagy a gyanúsított megtagadja az aktív közreműködést.

34. Fejtse ki röviden, mi lehet a bizonyítási kísérlet eredménye és abból milyen következtetés vonható le!

- Pozitív eredmény: Csupán valószínűsítő következtetésre ad alapot („úgy is megtörténhetett” – pl. „láthatta”).
- Negatív eredmény: Kategorikus következtetésre ad módot („úgy nem történhetett meg” – pl. „nem láthatta”).

35. Sorolja fel, hogyan rögzíthető a bizonyítási kísérlet eredménye!

- leírással (jegyzőkönyv vagy feljegyzés)
- lerajzolással (helyszínrajz vagy helyszínvázlat)
- hang-, kép-, illetve hang és képfelvételen
- egyéb módon (eredetben, megmintázás útján, fóli alkalmazásával)

36. Sorolja fel, hogy bizonyítási kísérlet esetén a hasonló feltételek megteremtésének taktikája jellemzően mely tényezőket érinti!

- időpont (nap, napszak stb.) és időtartam
- hely
- időjárási, látási, hallási, megvilágítási és fényviszonyok
- fény-, hang- (stb.) jelenségek, ill. hatások
- helyszín, szituáció, esemény rekonstruálásának személyi és tárgyi elemei

37. Határozza meg a felismerésre bemutatás kriminalisztikai fogalmát!

A hatóság által bemutatott objektumok emléknymok alapján történő azonosítására kidolgozott krimináltaktikai módszer.

38. Ismertesse a felismerés bemutatás résztvevőit személyek bemutatása esetén!

kérdéses személy: az a személy (általában az adott ügy terheltje), akit a felismerést megkísérlő személy korábban észlelhetett az eljárás tárgyát képező bűncselekmény elkövetése vagy az azzal összefüggésbe hozható valamely esemény során;

indifferens személyek:

- az adott ügytől független
- a felismerést végző által nem ismert
- a kérdéses személlyel fő ismertetőjegyekben megegyező tulajdonságú – különösen vele azonos nemű, hasonló korú, testalkatú, bőrszínű, ápoltságú és öltözetű – személy lehet (legalább 2).

felismerést megkísérlő személy: az a terhelt vagy tanú, aki a kérdéses személyt korábban az eljárás tárgyát képező bűncselekmény elkövetése vagy az azzal összefüggésbe hozható valamely esemény során észlelhetette.

39. Ismertesse a felismerés bemutatás menetét személyek bemutatása esetén!

- a kérdéses személy felhívása arra, hogy az indifferens személyek között a választása szerinti helyet foglalja el (jegyzőkönyvben rögzíteni!);
- felismerést megkísérlő figyelmeztetése (jogilag nem kötelező): a bemutatott személyek közül csak akkor kell bármelyiket kiválasztania, ha határozottan és egyértelműen emlékszik arra, hogy korábban őt észlelte;
- felismerést megkísérlő személy behívása;
- esetlegesen instrukciók adása a felismerésre együttesen bemutatott személyeknek (beszéd és/vagy mozdulat, mozgás), amelyet egymás után, egyenként hajtanak végre;
- felismerést megkísérlő személy nyilatkozata/kiválasztási cselekménye;
- többszöri ismétlés csak indokolt esetben szükséges;
- dokumentálás: jegyzőkönyv, a felismerésre együttesen bemutatott személyekről képfelvételt kell készíteni (videórögzítésnél nem kell);
- felismerést megkísérlő személy ismételt kihallgatása (különösen sikertelen FB esetén, jogilag nem kötelező, de krimináltaktikai szempontból ajánlott).

40. Miért a felismerésre bemutatás az egyik legsérülékenyebb nyomozási cselekmény?

- a felismerést megkísérlő személyek emléknymait számos körülmény utólag torzíthatja;
- az eljárási garanciák és taktikai ajánlások nem kellően szigorú érvényesítése, akár kisebb fokú megsértése miatt is veszélybe kerülhet az, hogy a felismerésre bemutatás a valósággal adekvát eredményre vezessen;
- a felismerésre bemutatott kérdéses személy vagy más résztvevők is könnyen megzavarhatják a nyomozási cselekményt.

41. Mikor tilos felismerésre bemutatást tartani képfelvétel alapján?

- a személyt vagy tárgyat az érintett (potenciális felismerést megkísérlő személy) részére kép- vagy kép- és hangfelvétel alkalmazásával az adatgyűjtés során korábban már bemutatták;
- a személyről vagy tárgyról készült képfelvételt körözési eljárásban már közzétették.

42. Ismertesse a felismerésre bemutatást megelőző kihallgatás során tisztázandó kérdések csoportjait!

- az észlelés alanyával kapcsolatban tisztázandó kérdések;
- az észlelés tárgyával kapcsolatban tisztázandó kérdések;
- az észlelés körülményeivel kapcsolatban tisztázandó kérdések.

43. Melyek a felismerésre bemutatás eredménye értékelésének alapelvei?

- csak az érintetlen emléknymokkal rendelkező személlyel,
- mindenfajta befolyásolástól mentesen végrehajtott,
- határozott felismerést eredményező felismerésre bemutatásra lehet olyan döntéseket alapítani, amelyek meghatározzák a nyomozás további menetét, és csak az ilyen felismerésre bemutatás eredményét szabad bizonyítékként elfogadni.